

DELIA

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

- 1] Grieks bijvoeglijk naamwoord: 'Delische', 'afkomstig van (het Griekse eiland) Delos'. Dit sloeg op de godin Artemis die volgens de Griekse mythologie op dat eiland geboren was.

Artemis in de Griekse mythologie

In de Grieks-Romeinse mythologie is 'Artemis' (met de klemtoon op de eerste lettergreep) de godin van de jacht. In de Romeinse mythologie heet zij Diana. Omdat zij nooit getrouwd is, wordt zij wel 'de kuisse' genoemd. Zij werd dan ook beschouwd als de beschermgodin voor meisjes en jonge vrouwen. Zij bewerkte voorspoed en geluk, maar ook tegenspoed en rampen. Als er in de oude Griekse wereld een jong meisje stierf, heette het dat zij door de zilveren pijlen van Artemis/Diana was getroffen. Artemis/Diana wordt meestal afgebeeld als jageres, met opgeschorte kleren om het (hard)lopen te vergemakkelijken en met een soort van rijglaarzen. Zij draagt een boog en een pijlenkoker bij zich. Zij gaat vergezeld van een jachthond of een hert.

- 2] Verkorting van Bedelia, Ierse variant van Brigitta: verlatijnsing van de Oud-Ierse naam Brigit, Bridget, Brighid = 'verheven'; 'schone vrouw'; vanuit het Ierse 'brig' = 'verheven' (vgl. 'berg'). Ook wordt deze naam wel vertaald met 'kracht' of 'macht'. In het Keltische Ierland heette de moedergodin Briganti (of verlatijns Brigantia); in het Iers: Brigíd of Brigit. Zij was ook de godin van de dichtkunst.

Brigitta van Kildare, Ierland; kluizenares & abdis; † 525. Feest 1 februari.

Zij was van adellijke afkomst, en diende zich op veertienjarige leeftijd aan bij de plaatselijke bisschop om voortaan een leven van gebed en versterking te gaan leiden. Ze wilde kluizenares worden. Zij ging wonen in een hol onder een eik. Deze plaats kreeg later de naam 'Kil-Dara' (kill = cel; dara = eik).

Toen Brigitta als jong meisje onder haar eik in een cel woonde, leefde er in Ierland een koning, die als huisdier een tamme wolf had. Daar was hij bijzonder aan gehecht. Wilde wolven daarentegen waren gehaat in die tijd. De koning had zelfs beloningen uitgelooft voor ieder die er één schoot en hem kwam afleveren op het paleis. Maar toen de lievelingswolf van de koning eens over de muur van de paleistuin sprong, uit speelsheid, en door de omgeving dwaalde, werd hij prompt doodgeschoten door een domme boer. Deze bracht zijn buit naar de koning in de veronderstelling een forse beloning te ontvangen. Hij werd echter door een woedende en verdrietige koning in de gevangenis geworpen. Brigitta kende de domme jager. Zij hoorde van zijn lot, spande haar wagen in en snelde naar het paleis om genade voor hem te smeken. Onderweg sprong er ineens een sneeuw witte wolf in haar wagen, die nog nooit door een mensenhand was aangeraakt, maar zich nu aan haar voeten neerlegde als een trouw huisdier. Op het paleis bood zij de koning de prachtige wolf aan, waarbij het beest met zich liet sollen en spelen om maar te laten zien, hoe lief het was, 'U krijgt een veel mooiere wolf terug dan u ooit hebt gehad, zei Brigitta, als ik de domme boer meekrijg. Thuisgekomen nam ze afscheid van de boer: 'Het is beter twee wilde dieren te ontvluchten, Heer Onbenul, dan dat een vriendelijk dier wordt gedood. Eerder kunnen wij domme mensen missen dan onze dieren.' Omdat zich tijdens haar leven al andere vrouwen bij haar aansloten, ontstond daar het klooster Kildare, waar zij na haar dood werd begraven.

Zij wordt 'de wonderdoenster' genoemd (thaumaturga).

Ze is patrones van Ierland; beschermster van ganzen en eenden en koeien; ze wordt aangeropen tegen ongeluk en vervolging.

Ze wordt afgebeeld met ganzen en eenden, want die zouden haar in haar eenzaamheid gezelschap hebben gehouden; of met een vurige vlam boven haar hoofd; of naast een schuur, omdat deze zich eens op haar gebed met oogst zou hebben gevuld; soms met een brandende kaars, waarvan was afdruppelt op haar arm.

Ze komt ook voor in het stadswapen van Ommen.